

ลี กวนยู: ภาวะผู้นำกับการสร้างเสถียรภาพทางการเมืองสิงคโปร์ Lee Kuan Yew: Leadership and Political Stability in Singapore

พัชรมน โตสุรัตน์

กลุ่มวิชาอาเซียนศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Patcharamon.asean@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอภาวะผู้นำของผู้นำสิงคโปร์ ซึ่งจะเน้นไปที่นายลี กวนยู รัฐบุรุษของสิงคโปร์ ผู้สร้างชาติสิงคโปร์ จากประเทศเกิดใหม่ที่เป็นเกาะเล็ก ไม่มีทรัพยากรธรรมชาติใดๆเลย แม้กระทั่งน้ำจืด และเพิ่งประกาศเอกราชเมื่อปี พ.ศ. 2508 ซึ่งจะมีอายุครบ 50 ปี พร้อม ๆ กับการเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 ถึงได้สามารถสร้างบ้านแปลงเมืองได้อย่างยิ่งใหญ่ มีศักยภาพแข่งขันกับอารยะประเทศในโลกตะวันตกได้อย่างทัดเทียม ดังนั้นบทความนี้จึงแสดงให้เห็นถึงสิ่งสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนประเทศไปในทิศทางที่มั่นคง หรือที่ทั่วโลกรู้จักกัน คือ “การสร้างเสถียรภาพ” และที่แน่นอนที่สุดในการสร้างเสถียรภาพ คือ การสร้างเสถียรภาพทางการเมือง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศอันเป็นรากฐานที่จะทำให้ประเทศชาติพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นที่ยอมรับในประชาคมโลกได้ เพราะแนวทางการพัฒนาต่าง ๆ ของแต่ละประเทศก็ย่อมออกมาในรูปแบบนโยบายผ่านทางรัฐบาลผู้นำประเทศนั่นเอง และถ้าหากรัฐบาลใดมีแนวทางการบริหารประเทศที่ต่อเนื่อง และยังประโยชน์แก่ประเทศชาติมากที่สุดนั้นก็สามารทำให้ประเทศนั้นพัฒนาได้อย่างรวดเร็วและคงประสิทธิภาพมากที่สุด

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ เสถียรภาพทางการเมือง การสร้างเสถียรภาพ การเมืองสิงคโปร์ ผู้นำสิงคโปร์

Abstract

This article demonstrates the perspective of leadership of Singaporean leader(s). Singapore is a new born country from a small island without any natural resources including fresh water. It announced its independency in 1965 which recently marked 50 years. Singapore joined ASEAN community in 2015 which helps facilitating Singapore to compete with western world. Therefore manifests the importance of steering the country to the direction of stability or known as "Stability Establishment". Most importantly, political stability is essential foundation to continually develop the country and gain acceptance in world stage. The development methods are from the leader of the government. If the government carries on continuity of national development plan and benefit the country as a whole, this will efficiently improve national stability.

Keywords: leadership, political stability, stability establishment, Singapore politics, Singapore leaders

1. บทนำ

ประเทศสิงคโปร์ในปัจจุบันเป็นประเทศที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดี ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเยี่ยม สิงคโปร์มีการปกครองในระบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร มีประธานาธิบดีทำหน้าที่เชิงพิธีการเท่านั้น สิงคโปร์ได้รับการจัดตั้งให้เป็นสาธารณรัฐสิงคโปร์เมื่อ เดือน ธันวาคม 2508 สิงคโปร์รับเอาระบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาของอังกฤษเป็นแม่แบบ แต่สิงคโปร์มีแต่สภาเดี่ยวไม่มีสภาคู่แบบอังกฤษ

นับตั้งแต่มีการเลือกตั้งครั้งแรกหลังจากได้รับเอกราชนั้น มีเพียงพรรคการเมืองเดียวคือพรรคกิจประชา (PAP: People' Action Party) เท่านั้น ที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองในสภาว่าสามทศวรรษ โดยมีผู้นำประเทศเพียงคนเดียวคือ ลี กวน ยู ภายหลังจากนายลีจียอมลงจากตำแหน่งเพราะบริหารประเทศมานาน แล้วสืบทอดอำนาจให้คนสนิท คือโก๊ะ จ๊ก ตง ซึ่งนายลีก็มีบทบาทในการบริหารอยู่ในตำแหน่งรัฐมนตรีอาวุโส โก๊ะ จ๊ก ตง ก็ดำเนินนโยบายในแนวทางสานต่อทางการเมืองจาก ลี กวนยู เช่นเดิม ในปัจจุบัน การเมืองการปกครองสิงคโปร์นั้นถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีระบบการเมืองที่ค่อนข้างมีเสถียรภาพมากเป็นลำดับต้น ๆ ของโลก เพราะระบบการเมืองสามารถดำเนินไปได้อย่างมีระบบระเบียบ ไม่มีการแทรกแซงจากอำนาจนอกระบบเช่นการเมืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยตนเองในหลายประเทศ เสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลสิงคโปร์เกิดจากการที่สิงคโปร์มีรัฐบาลพรรคเดียวครองอำนาจมาเป็นเวลานานมาก จนชั้นนำที่อยู่ในอำนาจทางการเมืองสิงคโปร์นั้นกระจุกอยู่กับกลุ่มคนเพียงกลุ่มเดียว พรรค PAP ของอดีตนายกรัฐมนตรีสิงคโปร์มีบทบาทอย่างมากทางการเมืองตั้งแต่ยุคการเรียกร้องเอกราชจนถึงปัจจุบันที่มีนาย ลี เซียน ลุง บุตรของ นายลี กวน ยู มีอำนาจทางการเมืองจากการเลือกตั้ง (William Case : 2002)

คำถามที่สำคัญในการเมืองสิงคโปร์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำหรับการเข้าใจการเมืองและความสัมพันธ์ทางอำนาจ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจอื่น ๆ คือทำไมคนสิงคโปร์จึงยินยอมยอมรับต่ออำนาจของพรรค PAP เพราะถ้าย้อนกลับไปดูหนทางทางการเมืองภายในประเทศ เราจะพบการใช้อำนาจของรัฐอย่างเด็ดขาดในการควบคุม สิทธิ เสรีภาพของพลเมืองอย่างเข้มข้น แล้วไย พลเมืองสิงคโปร์จึงนิยมในการเลือกพรรค PAP เรื่อยมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน จนชั้นนำทางการเมืองการปกครองของสิงคโปร์ใช้วิธีการเชิงรูปธรรมและนามธรรมอย่างไรในการควบคุม ครอบงำการเมืองสิงคโปร์ รวมทั้งสภาพการต่อสู้ของการเมืองในภาคประชาสังคมของสิงคโปร์เองที่ไม่ขึ้นขอวิธีการควบคุม ครอบงำทางอำนาจ ความคิดของ จนชั้นนำสิงคโปร์ ถึงวิธีการทั้งทางตรงและทางอ้อม ปกปิดและเปิดเผย ต่ออำนาจ ของจนชั้นนำทางการเมืองสิงคโปร์ รวมทั้งการทำความเข้าใจและเพื่อการคาดเดาอนาคตการเมืองการปกครองของสิงคโปร์ (ใจ อึ้งภากรณ์ : 2552)

2. สิงคโปร์ในอดีต

สิงคโปร์เป็นที่รู้จักกันครั้งแรกในสมัยศตวรรษที่ 3 ของชาวจีน พวกเขาเรียกสิงคโปร์ว่า "พู เลา ซุง" (เกาะปลายคาบสมุท) ณ เวลานั้นไม่ค่อยมีใครทราบประวัติของเกาะแห่งนี้มากนัก แต่ชื่อเรียกนี้ไม่สื่อให้เราเห็นอดีตอันมีสีสันของสิงคโปร์เลย

ในศตวรรษที่ 14 สิงคโปร์ถูกผนวกเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรศรีวิชัย (Sri Vijayan Empire) และรู้จักกันในชื่อของเทมาเช็ก (เมืองแห่งทะเล) สิงคโปร์ตั้งอยู่ตรงปลายแหลมมลายู ซึ่งเป็นจุดนัดพบทางธรรมชาติของเส้นทางเดินเรือ เกาะแห่งนี้จึงกลายเป็นจุดแวะพักของเรือเดินสมุทรหลายประเภท ตั้งแต่เรือสำเภาจีน เรืออินเดีย เรือโอบาหรับ และเรือรบของโปรตุเกส ไปจนถึงเรือใบบูจินีส เกาะที่มีขนาดเล็กแต่มีทำเลที่เยี่ยมแห่งนี้ก็ได้ชื่อใหม่ นั่นก็คือ "สิงหปุระ" ("เมืองสิงโต") ตามตำนานเล่าว่า เจ้าชายแห่งศรีวิชัยมองเห็นสัตว์ตัวหนึ่งแต่เข้าใจผิดว่าเป็นสิงโตปัจจุบันของสิงคโปร์

ชาวอังกฤษคือผู้สร้างประวัติศาสตร์ต่อมาของสิงคโปร์ ระหว่างศตวรรษที่ 18 นั้น อังกฤษเล็งเห็นถึงความสำคัญ ของ "จุดแวะพัก" ทางยุทธศาสตร์ สำหรับซ่อม เต็มเสบียง และคุ้มกันกองทัพเรือของอาณาจักรที่เติบโตใหญ่ของตน รวมถึงเพื่อ ขัดขวางการรุกรานของชาวฮอลแลนด์ในภูมิภาคนี้

ในปี ค.ศ.1824 เพียงแค่ห้าปีหลังจากตั้งประเทศสิงคโปร์ในปัจจุบัน ประชากรก็เพิ่มขึ้นจากเดิมเพียง 150 คนจน กลายเป็น 10,000 คน ในปี 1832 สิงคโปร์กลายเป็นศูนย์กลางรัฐบาลของถิ่นฐานช่องแคบปีนัง มะละกา และสิงคโปร์ การเปิด คลองซูเอซในปี 1869 และการเข้ามาของเครื่องโทรเลขและเรือกลไฟทำให้ความสำคัญของสิงคโปร์เพิ่มขึ้นจนกลายเป็น ศูนย์กลางการค้าที่กำลังขยายตัวระหว่างโลกตะวันตกและตะวันออกการตั้งอาณานิคมเป็นการใช้อำนาจของประเทศหนึ่งเหนือ อีกประเทศหนึ่ง ส่วนใหญ่แล้วเพื่อหวังผลกำไร ผลกำไรมาจากการตั้งด่านสินค้าในประเทศอาณานิคม ตามประวัติศาสตร์แล้ว เกาะสิงคโปร์ เป็นที่ตั้งของหมู่บ้านชาวประมงมาเลย์ เป็นสถานที่ที่จับปลาได้ดีเพราะตั้งอยู่ปากแม่น้ำสิงคโปร์ ก่อนที่ชาวยุโรป จะเข้ามาตั้งรกรากอยู่ แต่ในปัจจุบันสิงคโปร์ถูกจัดจำเป็นเกาะแห่งเมืองหลวง ชนพื้นเมืองและชาวชนบทจะอาศัยอยู่แถบ ชายฝั่งและแม่น้ำ ตามประวัติศาสตร์ระบุว่า บริษัท บริติช อินเดีย นำโดย เซอร์ สแตมฟอร์ด ราฟเฟิลส์ เข้ามาตั้งด่านสินค้าบน เกาะทำให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางทางการค้าที่สำคัญที่สุดในปี 1989 กองทหารของสิงคโปร์ภายใต้บริษัท บริติช อินเดีย ก็ประสบความสำเร็จด้วยกำลังทหารของประเทศสื่อถึงพลังของประเทศ สิ่งเหล่านี้ทำให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางแห่งความ ทนสมัยจากความสำเร็จทางด้านการค้าและการทหาร ในขณะเดียวกัน สิงคโปร์ก็เป็นศูนย์กลางอำนาจของประเทศอังกฤษใน แถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การตั้งด่านสินค้าในสิงคโปร์ทำให้เกาะนี้เป็นท่าเรือที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลก การเข้ามามีอำนาจของอังกฤษใน พื้นที่แหลมมาเลย์ในช่วงปี 1920 เปลี่ยนแปลงมาเลย์เป็นแหล่งผลิตยางพาราและดีบุกที่ยิ่งใหญ่ และสินค้าถูกส่งออกผ่านทาง เกาะสิงคโปร์ จนกระทั่งปลายศตวรรษที่ 19 สิงคโปร์กลายเป็นศูนย์กลางการบริหารงานสำหรับมาลายา ภายหลังจาก กรุงกัวลาลัมเปอร์ ถูกประกาศให้เป็นเมืองหลวงของสิงคโปร์ ในปี 1934 รัฐบาลอังกฤษยกเลิกอำนาจควบคุมบริษัท บริติช อินเดีย และเส้นทางสินค้าต่าง ๆ ถูกแทรกแซงได้ สิ่งนี้เป็นไปได้เพราะสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรมในปี 1842 สนธิสัญญาที่ไม่เป็น ธรรม คือ สนธิสัญญาต่าง ๆ ที่เซ็นยินยอมโดยประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่าง ๆ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลี กัมพูชาอำนาจ ตะวันตกในช่วง ศตวรรษที่ 20 เป็น นีช่วงหนึ่งในประวัติศาสตร์ที่ชาติในเอเชียไม่สามารถต้านทานความกดดันทางด้านกำลัง ทหารของชาติตะวันตก ที่ใช้ผ่านสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรมได้ จึงต้องเซ็นยินยอม

การนำเรือกลไฟมาใช้ขนส่งสินค้า ทำให้การขนส่งเร็วขึ้น และราคาถูกลง เพราะมีความสามารถมากกว่าเรือพายซึ่ง เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การค้าเติบโตในสิงคโปร์ การเปิดใช้คลองสุเอซ มีผลต่อการค้าอย่างมาก เพราะช่วยให้การใช้เวลา เดินทาง เช่น จากยุโรป ไปเอเชีย ลดลงอย่างมาก ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสทางการค้าของสิงคโปร์มากขึ้น กิจกรรมทางการค้าที่ สร้างผลประโยชน์ให้กับสิงคโปร์ได้แก่ สินค้าที่ผู้ค้านำเข้าและส่งออกสินค้าไม่ต้องเสียภาษี ผลประโยชน์ทางการค้าสำเร็จได้ ด้วยการตั้งข้อกำหนดสินค้าและความสำคัญของสินค้า ตัวอย่างเช่น ความต้องการเครื่องเทศในยุโรปรวมกับสินค้าอื่น ๆ ทำให้ สิงคโปร์เป็นด่านสินค้าที่สำคัญ สิงคโปร์สร้างผลกำไรโดยตีราคาตลาดสูงกว่าราคาทุน ในปัจจุบันการค้าแบบนี้ถูกแทนที่โดย ศุลกากรซึ่งเรียกเก็บภาษีจากสินค้าต่าง ๆ

จากการที่เศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างมาก ผู้บริหารจากอังกฤษจึงไม่ได้ให้เงินทุนกับเกาะแห่งนี้ ผลที่ตามมาคือ สุขภาพของประชาชนถูกละเลย และประชาชนชาวสิงคโปร์จึงติดเชื่อต่าง ๆ มากมาย เช่น อหิวาตกโรค และไข้ทรพิษ โรคขาดอาหารกลายเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง และผู้เสพฝันที่เป็นปัญหาสังคม ประชากรเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากและอังกฤษก็ ไม่ได้ให้ความสนใจต่อสิ่งที่เกิดขึ้น จุดมุ่งหมายของการตั้งอาณานิคม คือ ลดความสำคัญของวัฒนธรรมพื้นเมือง และส่งเสริม วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจของประเทศตนในประเทศอาณานิคม โดยไม่สนใจความยากลำบากของชนพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ ในประเทศนั้น การบริหารของอังกฤษนั้นไร้ประสิทธิภาพ สนใจแต่เพียงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเท่านั้น พวกเขาไม่เข้าใจ ภาษาและขนบธรรมเนียมของชนพื้นเมือง ไม่สนใจที่จะรักษา และช่วยเหลือการพัฒนาสังคมเลย บทความที่เขียนโดย ดารีโอ โฟ ที่ชื่อว่า "มิวสิค และ หน้ากากสีขาว" อธิบายว่าผู้ล่าอาณานิคมไม่เคยช่วยเสริมสร้างประวัติศาสตร์ของประเทศที่ถูกล่า

พวกเขาจะเสริมสร้างและแผ่ขยายประวัติศาสตร์ของประเทศแม่ของตน นี่อาจเป็นเหตุผลที่ทำให้ประวัติศาสตร์จึงเปลี่ยนแปลงได้ง่าย แต่ละประเทศมีมุมมองต่างกันทางด้านประวัติศาสตร์ ผู้ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับสมัยหลังยุคอาณานิคมมุ่งหมายที่จะยกเลิกมุมมองที่มองประเทศแถบยุโรปเป็นหลักในประวัติศาสตร์ และงานเขียนต่างก็มุ่งหมายที่จะจัดระเบียบประวัติศาสตร์ใหม่และเพิ่มมุมมองที่เท่าเทียมกันเข้าไปให้ผู้อ่านได้รับรู้มากขึ้น กฎของอังกฤษถูกยกเลิกไปในปี 1942 และกองทัพญี่ปุ่นบุกยึดสิงคโปร์ ผลของการบุกเข้ามาของกองทัพญี่ปุ่นในเขตอาณานิคมอังกฤษจึงเกิดการต่อสู้ขึ้น สิงคโปร์เป็นหนึ่งในประเทศที่ต่อต้านฝ่ายอักษะในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 กลุ่มประเทศอักษะ ได้แก่ ญี่ปุ่น เยอรมัน และ อิตาลี สิงคโปร์มีฐานกำลังทหารของประเทศอังกฤษอยู่ และถูกขนานนามว่า “ยิบรอลตาแห่งตะวันออก” เป็นเรื่องน่าตกใจอย่างยิ่งที่ญี่ปุ่นเข้ามาบุกยึดได้ภายใน 8 – 9 วัน นั่นคือ ตั้งแต่วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 1942 ถึง 15 กุมภาพันธ์ 1942 การต่อสู้เป็นการยอมแพ้อย่างสิ้นเชิงของกองทัพภายใต้บริษัท บริติช อินเดียน เซอร์วิลให้ความเห็นว่าความล้มเหลวที่เสียสิงคโปร์ให้ญี่ปุ่นเป็นความเสียหายที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์อังกฤษ

ในปี 1965 สิงคโปร์กลายเป็นรัฐอิสระ และประกาศเป็นประเทศในเครือจักรภพอังกฤษเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 1965 ภายหลังจากในปี 1965 สิงคโปร์ได้เข้าร่วมสหประชาชาติในเดือนกันยายน หลังจากทีสิงคโปร์ได้หลุดพ้นจากการเป็นประเทศอาณานิคมและได้รับอิสระ ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนก็ดีขึ้นอย่างมาก ปัจจุบัน สิงคโปร์อยู่ในประเทศอันดับต้นๆสำหรับนักท่องเที่ยวที่เสาะหาสรวงสวรรค์บนโลกนี้ การลงทุนจากต่างชาติมีมากขึ้น และการเพิ่มผลประโยชน์ให้รับกับมาตรฐานโลกด้านอุตสาหกรรมทำให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรม ด้านสินค้า การศึกษา ความเป็นมหานคร และความทันสมัย ทุกวันนี้สิงคโปร์ได้ส่งเสริมการเป็นประเทศแห่งศิลปะ เชื่อเชิญผู้คนจากต่างประเทศให้เข้ามาเยี่ยมชมได้มากมาย แผนอุตสาหกรรมถูกนำมาปฏิบัติโดย อัลเบิร์ต วินชิมุส นักเศรษฐศาสตร์ชาวดัตช์ และสิงคโปร์ก็ได้เก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากสังคมที่เป็นระเบียบเรียบร้อยและการวางแผนทางเศรษฐกิจ เกี่ยวกับอัตรา จีดีพี สิงคโปร์อยู่ในอันดับที่ 5 ของประเทศที่ร่ำรวยที่สุดของโลก เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์ที่มีการดึงเอาทุนจากเงินสำรองของประเทศออกมาหลายร้อยล้านโดยการอนุญาตของนายกรัฐมนตรี ในส่วนหนึ่งของการฟื้นฟูประเทศเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2009 ภายใต้อำนาจควบคุมของรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง สิงคโปร์ คือ นาย เฮอร์แมน แชนมูการ์ตันัม เงินทุนสำรองของสิงคโปร์มีสูงถึง 170.00 ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ จากผลสำรวจทางเศรษฐกิจพบว่า สิงคโปร์เป็นเมืองที่มีค่าครองชีพแพงเป็นอันดับที่ 10 ของโลก นี่เป็นผลมาจากประชากรสิงคโปร์ซึ่งมีความหลากหลายและเป็นสากล ที่อาศัยอยู่อย่างสามัคคีและมั่งคั่งภายใต้การรวมตัวกันของชนพื้นเมืองชาวจีน (ประวัติศาสตร์สิงคโปร์, บ้านจอมยุทธ์ : 2543)

3. ภาวะผู้นำ ลี กวน ยู รัฐบุรุษของสิงคโปร์

ลี กวน ยู เป็นชาวจีนแคะรุ่นที่สาม ซึ่งบรรพบุรุษของเขาได้อพยพมาจากมณฑลฮกเกี้ยน ประเทศจีน เข้ามาตั้งรกรากในสิงคโปร์เมื่อ 100 ปีกว่าที่แล้ว ลี กวน ยู เป็นลูกชายคนโตของครอบครัวที่คณพ่อก็คือ ลี ซิน คุณ ซึ่งเคยทำงานกับบริษัทน้ำมันเชลล์และต่อมาเมื่ออาชีพเป็นพนักงานในร้านขายนาฬิกาและเครื่องเพชรแถวถนนไฮสตรีทใน สิงคโปร์ คุณแม่ของลี กวน ยู ชื่อ นาง ซัว จิม เหนียว เป็นครูสอนการทำอาหารจีนและมาเลย์ ที่มีชื่อเสียง

ภาพที่ 1 ภาพนายลี กวนยู

ที่มา: <http://people.mthai.com/other/1650.html>

คำพูดเพียงไม่กี่คำของเซอร์ซิล อดีตนายกรัฐมนตรีอังกฤษ แต่เต็มไปด้วยความมุ่งมั่นกล้าหาญ สามารถปลุกคนชาติอังกฤษให้รวมกันเป็นหนึ่ง ฮิตสูจนเอาชนะข้าศึกในสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ คำพูดเพียงไม่กี่คำของผู้นำ ก็อาจยุติความคิดเห็นที่ขัดแย้งของคนในชาติได้ทันที ถ้าคำพูดนั้นเป็นจริงและเที่ยงธรรม ไม่พูดในลักษณะชี้หน้าหรือเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ในมุมมองกลับกัน ผู้นำที่ชอบให้สัมภาษณ์ พูดโดยไม่ไตร่ตรองยังคิด บางครั้งคำพูดเพียงไม่กี่คำ ก็สั่นคลอนเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ จุดเม็ดเงินให้หายไปจากตลาดการลงทุน ได้นับหลายแสนล้านบาทในพริบตา บุคคลเช่นนี้ ไม่ใช่คนที่เราจะฝากชีวิตฝากประเทศไว้ไม่มีมือได้

ในบางช่วงชีวิตลี กวนยู อดีตผู้นำสิงคโปร์ ได้เคยให้สัมภาษณ์ว่า "สิ่งที่เราควรจะเป็นหาใช่คนที่ก้าวร้าว ปากกล้า ใช้กำลังข่มขู่ แต่เป็นคนคมในฝัก ที่ทุกคนให้ความเคารพชื่นชม นั่นคือ ภาวะผู้นำและไม่มองคนอื่นในแง่ร้าย แบบคนที่มีกำลังเหนือกว่า ถ้าเป็นเช่นนั้นทุกอย่างก็จะจบสิ้น"

สิงคโปร์เป็นเพียงเกาะเล็ก ๆ แทบไม่มีทรัพยากรธรรมชาติอะไรเลย แต่ก็สามารถสร้างชาติให้รุ่งเรืองขึ้นมาได้ เพราะมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลอย่างลี กวนยู ผู้ที่มีแนวคิดแบบสังคมนิยมที่วางเก็บบาชีคนรวย แล้วนำมากระจายให้คนจน แต่เมื่อมาเป็นผู้ปกครองประเทศ ลี กวนยู กลับพบว่าสิ่งแรกที่ต้องสร้าง คือ ความมั่งคั่งและกระจายความเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างเป็นธรรมแก่ประชาชน ให้ได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งทางการศึกษาและทางด้านสุขภาพอนามัย

ภาวะผู้นำจึงเป็นสิ่งจำเป็น ใครก็ตามชอบใช้อำนาจอย่างเอินเอียง ไม่ฟังเสียงความต้องการอันแท้จริงของประชาชน ภาวะผู้นำของตน ก็จบสิ้นตั้งแต่ ยังไม่ก้าวขึ้นนั่งเก้าอี้ผู้นำประเทศด้วยซ้ำ (Michael R.J. Vatikiotis : 1966)

4. ความเป็นชาตินิยมกับการเมืองของผู้นำ

ผู้นำคนสำคัญของสิงคโปร์คือ ลี กวนยู มีความสำคัญอย่างมากในแง่ของการกำหนด เป้าหมาย ปรัชญา อุดมการณ์ แห่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมการเมือง ลี กวนยู นาเสนอแนวคิด ค่านิยมเอเชีย (Asian Values) หรือประชาธิปไตยวิถีทางเอเชีย กล่าวคือลืมองว่า ประชาธิปไตยแบบเสรีเป็นแนวคิดแบบตะวันตก ไม่เหมาะสมกับประเทศในเอเชีย เพราะความแตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม ภูมิประเทศ ดังนั้น ประชาธิปไตยเสรีจึงไม่เหมาะสมถ้าจะนำมาใช้ทั้งหมด

ในสังคมการเมืองสิงคโปร์นั้น หลังนายลีลงจากตำแหน่งได้สืบทอดอำนาจผ่าน โก๊ะ จก ตง ลี กวนยูมีความน่าสนใจในแง่ที่ว่าผู้นำเพียงไม่กี่คนในเอเชียที่ยอมลงจากอำนาจโดยสมัครใจเมื่อถึงเวลาอันควร การเปลี่ยนตัวนายกเป็นไปอย่าง

ราบรื่นและเรียบร้อย เนื่องจากมีการเตรียมการเป็นอย่างดีไม่ต่ำกว่า 20 ปี สำหรับการสืบทอดอำนาจจากผู้นำทางการเมืองรุ่นแรก ไปสู่ผู้นำทางการเมืองรุ่นที่สอง ลักษณะการสรรหาผู้นำทางการเมืองในสิงคโปร์นั้น พบว่า ผู้นำรุ่นอาวุโสของพรรคกิจประชาจะเสาะหาบุคคลที่มีความรู้ มีการศึกษาสูง มีความสามารถและมีความประพฤติดี เข้ามาเป็นสมาชิกพรรค แล้วส่งลงสมัครรับเลือกตั้งตลอดจนฝึกฝนสมาชิกรุ่นหลังให้ทำหน้าที่สมาชิกรัฐสภาที่ดี นายลีได้ประกาศก่อนหน้า

การลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีถึงสองปี ให้ทุกคนรู้ว่า นายโก๊ะ จก ตง จะเป็นนายกรัฐมนตรีคนถัดไป ชนชั้นนำในสังคมนการเมืองสิงคโปร์จึงมีอำนาจอันชอบธรรมจากประชาชนจากการต่อสู้เพื่อเอกราชและการสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ อย่างมีเสถียรภาพ ความจำเป็นทางเศรษฐกิจของพลเมืองสิงคโปร์ที่ต้องการการเมืองที่มีความมั่นคง เพราะจากการเป็นชาติที่มีปัญหาจากสภาพสังคมที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ทั้งยังถูกโอบล้อมด้วยประเทศใหญ่ ชนชั้นนำทางการเมืองสิงคโปร์จึงถูกผูกขาดอำนาจอยู่เพียงคนกลุ่มเดียว (Jon S.T. Quah : 2001)

5. เสถียรภาพและความมั่นคงภายใต้ระบอบการปกครองกึ่งประชาธิปไตย

การเมืองสิงคโปร์ซึ่งถูกปลูกฝังโดยชนชั้นนำทางการเมืองสิงคโปร์ที่ให้ความสำคัญของส่วนรวมมากกว่าปัจเจกแนวคิดแบบปัจเจกนิยมเป็นรากฐานและผลผลิตของประชาธิปไตยแบบตะวันตก ซึ่งไม่เหมาะสมสำหรับสังคมสิงคโปร์ การเมืองสิงคโปร์จำเป็นต้องเห็นคุณค่าของส่วนรวม อีกทั้งสิงคโปร์เองเป็นดินแดนที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา การเห็นคุณค่าของส่วนรวมจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง นอกจากเรื่องความหลากหลาย ด้วยความเป็นชาติใหม่ ที่เพิ่งได้รับเอกราช และมีระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย คนสิงคโปร์จำเป็นต้องมีสำนึกเรื่องชาติสูง ไม่ต้องการให้เกิดการแบ่งแยกหรือความขัดแย้งใดๆ เพราะประเทศของตนก็เสียเปรียบจากประเทศรอบข้างอย่างมากแล้ว ดังนั้นคนสิงคโปร์ในช่วงแรกจึงเห็นเสถียรภาพทางการเมืองและความมั่นคงของชาติ สำคัญมากโดยเฉพาะเมื่อต้องแข่งขันกันพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สิงคโปร์จำเป็นต้องเร่งสร้างชาติให้เจริญเติบโตโดยการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เพราะเป็นทางเดียวที่ชาติเล็กๆอย่างสิงคโปร์จะก้าวขึ้นมามีอำนาจในการเมืองโลกได้ (Chan Heng Chee : 1987)

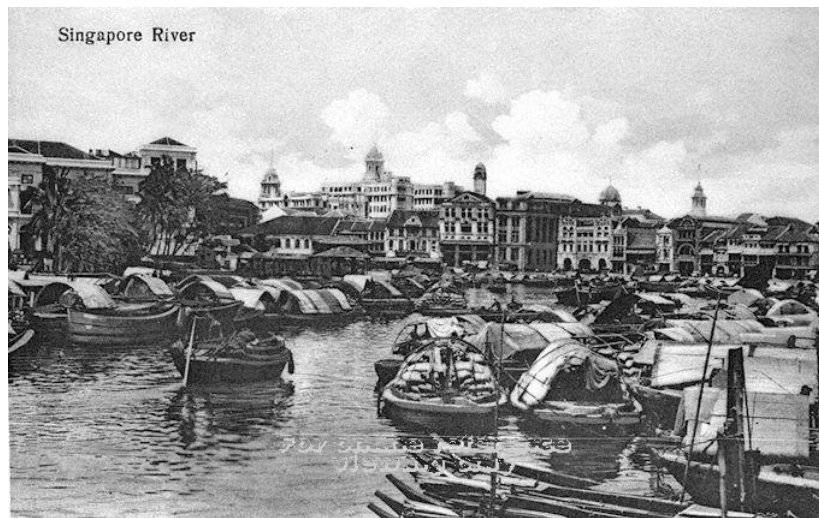
การเติบโตทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์นับว่ามีความก้าวหน้าเป็นอย่างมาก เนื่องจากการเมืองสิงคโปร์มีเสถียรภาพสูง คนสิงคโปร์นิยมชมชอบการเมืองแบบลี้กวนยู เพราะลี้กวนยูมีภาพของความสุจริต ความฉลาดเฉลียว ในการบริหารประเทศ นโยบายทางเศรษฐกิจของลี ทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจสิงคโปร์อย่างมากมาย เกิดการกระจายทางทรัพยากรอย่างทั่วถึง ด้วยหลักประชานิยมนั้น ลีเห็นความสำคัญของการจัดสรรสวัสดิการแก่ประชาชนเป็นอย่างมาก แม้พื้นที่ของสิงคโปร์จะมีจำกัด แต่ลีสามารถบริหารจัดการที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภคให้กับคนสิงคโปร์ได้อย่างดี ภายในเวลาไม่กี่ทศวรรษ สิงคโปร์กลายเป็นประเทศที่มีระบบการเมืองและการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่มีความมั่นคงมากเป็นลำดับต้นๆของโลก ว่ากันว่าคุณภาพชีวิตคนสิงคโปร์คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนสิงคโปร์ถือว่ามีคุณภาพดีที่สุดในลำดับต้น ๆ ของโลกเลยทีเดียว

แน่นอนว่า สิ่งหนึ่งเกิดจากภูมิศาสตร์ทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์เองที่มีความเหมาะสมแก่การเป็นเมืองท่าทางการขนส่งทางทะเลเชื่อมโยงระหว่างประเทศในเอเชียกับยุโรปและแอฟริกา นอกจากนี้สิงคโปร์ยังมีความสามารถในการจัดการด้านการแลกเปลี่ยนสินค้าของภูมิภาค เป็นศูนย์กลางของเงินทุนหมุนเวียนในภูมิภาค กล่าวได้ว่าในภาคการผลิตของสิงคโปร์นั้นมีปริมาณน้อยมากเพราะสภาพทางภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ขนาดพื้นที่ที่ไม่เอื้อต่อการลงทุนด้านปัจจัยการผลิต แต่สิงคโปร์สามารถเปลี่ยนแนวโน้มการแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจเข้าสู่ภาคบริการ และ ภาคการเงิน การลงทุน ศูนย์กลางการบริหารจัดการเป็นต้น ดังนั้นในแต่ละปี สิงคโปร์จึงสามารถทำกำไร จากการแสวงหามูลค่าดังกล่าวได้จำนวนมาก และเพียงพอต่อการสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของพลเมือง (โคริน เฟื่องเกษม : 2542)

6. สิงคโปร์ปัจจุบัน

ถึงแม้ว่ารัฐบาลของลี กวน ยู ไม่ให้ความสำคัญกับคนระดับล่าง แทบไม่มีสวัสดิการให้คนชั้นล่าง และไม่ให้มีการตั้งสหภาพแรงงานเพื่อกดดันค่าแรงเพื่อให้สิงคโปร์สามารถแข่งขันกับชาติอื่น ๆ ได้ ปัจจุบันสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีความเหลื่อมล้ำสูง เป็นประเทศที่มีช่องว่างรายได้ระหว่างคนจนและคนรวยสูงที่สุดในอาเซียน ผลของการเติบโตทางเศรษฐกิจไปกระจุกอยู่กับคนรวย แต่นั่นก็ไม่ใช่อุปสรรคที่ทำให้สิงคโปร์เกิดการพัฒนาประเทศที่ติดขัด

ตลอด 50 ปีที่ผ่านมาประเทศที่มีแต่เรื่องเลวร้ายๆ แล่นผ่านท่ามกลางแม่น้ำสิงคโปร์ที่เต็มไปด้วยสิ่งปฏิกูลและกลิ่นเหม็นฟุ้งกลางประเทศ แต่ปัจจุบันสิงคโปร์เพิ่งฉลองให้กับเอกราชพร้อมกับการเล่นผ่านของเรือสินค้า เรือท่องเที่ยวจากทั่วๆ ผ่านแสงนีออนของเมืองใหญ่ ร้านค้าดั้งเดิมของพ่อค้าชาวต่างชาติ ได้เปลี่ยนแปลงเป็นร้านอาหารหลากหลายสไตล์ตอบสนองความต้องการให้กับพนักงานออฟฟิตได้กิน ดื่ม ท่ามกลางบรรยากาศชายฝั่งที่เต็มไปด้วยเรือเดินสมุทรที่ผลัดกันทอดสมอที่ท่าเรือปลอดภาษีของประเทศตลอดเวลา ซึ่งถือได้ว่า “การค้าทางทะเล” เปรียบเสมือนกระดูกสันหลังของประเทศ ทำให้ประเทศเป็นศูนย์กลางการเดินเรือ และธุรกิจการเงินของโลก

ภาพที่ 2 ภาพแม่น้ำสิงคโปร์ในอดีต

ที่มา: http://www.thailandindustry.com/indust_newweb/onlinemag_preview.php?cid=312

สถานที่ใหม่ที่สิงคโปร์สร้างขึ้นใหม่อย่างตึกสูงเสียดฟ้า มารินา เบย์ (Marina Bay) แหล่งสวรรค์ของชาวสิงคโปร์ และนักท่องเที่ยว เป็นแหล่งบันเทิงชั้นยอดของโลกที่มีทั้งศูนย์การค้า คาสิโน โรงแรม และสระว่ายน้ำที่สูงที่สุดในโลกบนชั้นที่ 57 ที่สามารถใช้เป็นสถานที่ชมรอบเมืองสิงคโปร์ ผลการพัฒนาของสิงคโปร์ถูกใช้เป็นโมเดลการพัฒนาประเทศของประเทศที่กำลังพัฒนาหลาย ๆ ประเทศ ซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วยเช่นกัน แต่ผลข้างเคียงจากการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของสิงคโปร์ก็คือ การเจริญเติบโตของมหาเศรษฐีจำนวนมากใช้เงินไปกับการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยในการจับจ่ายใช้สอย ในขณะที่คนยากไร้ในสิงคโปร์ยังรอคอยความยากไร้จากองค์กรการกุศล

ภาพที่ 3 ภาพการพัฒนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันของสิงคโปร์

ที่มา: http://www.thailandindustry.com/indust_newweb/onlinemag_preview.php?cid=312

7. บทสรุป

หลายคนอาจมองว่า สิงคโปร์มาถึงจุดที่เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ครบครันด้วยสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานทั้งปวง เป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับต้น ๆ ของโลก มากมายไปด้วยโอกาสทางการค้าและการลงทุนแก่นักลงทุนรายใหญ่ และเป็นประเทศที่มีหาอำนาจโลกจับตามองทางด้านเศรษฐกิจและการพัฒนา แต่อะไรล่ะที่เป็นสิ่งสำคัญที่ผลักดันให้สิงคโปร์เป็นอย่างทุกวันนี้ได้ อะไรที่เป็นแรงขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศได้อย่างเช่นทุกวันนี้ย่อมเป็นเรื่องที่นำศึกษา มากกว่า

ภาพที่ 4 ภาพโมเดลเกาะสิงคโปร์และแผนการพัฒนาในอนาคตที่พิพิธภัณฑ์แห่งชาติสิงคโปร์

ที่มา: <https://pantip.com/topic/35864767>

ประเทศหลาย ๆ ประเทศที่ใช้ระบอบการปกครองประชาธิปไตย มีสิทธิ เสรีภาพในการพัฒนา ต้อนรับความเป็นทุนนิยมโลก แต่ก็เชื่อว่าทุกประเทศจะประสบความสำเร็จจากนโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาลของประเทศตนได้ หากแต่สิงคโปร์ มีผู้นำที่มีภาวะผู้นำสูงมาก อย่างลี กวนยู ใช้หลักการบริหารประเทศตามทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงปฏิรูป ที่ยึดความจริงจากจากสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีการแข่งขันเพื่อชิงความเป็นเลิศ ดังนั้นวิธีที่จะทำให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จสูงสุด ซึ่งนโยบายบางอย่างอาจจะมองแล้วคล้ายคลึงกับการบริหารจัดการในระบอบการปกครองของคอมมิวนิสต์ แต่ผู้นำสิงคโปร์ใช้การปกครองที่ยึดประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติของตนมากที่สุด ซึ่งเห็นได้จากแนวทางอุดมการณ์ชาติ อุดมคติ 5 ประการที่ปรากฏเป็นรูปดาว 5 ดวงอยู่บนธงประเทศของสิงคโปร์ อันประกอบไปด้วยประชาธิปไตย สันติภาพ ความก้าวหน้า ความยุติธรรม และความเสมอภาค ซึ่งผู้นำของสิงคโปร์ทุกคนใช้ในการพัฒนาชาติ และนั่นก็ทำให้ผู้นำสิงคโปร์ทุกคนอยู่ในตำแหน่งเป็นระยะเวลาที่นานจากการที่สามารถซื้อใจประชาชนจากแนวทางการบริหารประเทศได้ และนั่นก็คือหลักสำคัญพื้นฐานของสิ่งที่เรียกว่า เสถียรภาพทางการเมือง หากการเมืองของประเทศใดมีเสถียรภาพ มีความต่อเนื่องของการดำเนินนโยบาย การเรียกร้องของประชาชนต่อสิ่งที่ตนพึงประสงค์ตามหลักประชาธิปไตย ไม่มีแล้วไซ้ เสถียรภาพย่อมบังเกิด จึงทำให้การพัฒนาทางด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม วัฒนธรรม และที่สำคัญต่อการเป็นมหาอำนาจโลกคือ เรื่องของเศรษฐกิจนั้นเป็นไปได้ด้วยความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพตามมา

เอกสารอ้างอิง

Chan Heng Chee, Political Parties, in Jon S.T. Quah and other, eds, Government and Politics of Singapore, Singapore: Oxford University Press, 1987.

Jon S.T. Quah, Singapore Meritocratic City-State, in Government and Politics in Southeast Asia, John Funton, ed. Singapore: Institute of Southeast Asia Studies, 2001

Michael R.J. Vatikiotis, Political Change in Southeast Asia, London: Routledge, 1966

William Case, Politics in Southeast Asia : Democratic or Less, Richmond Surrey : Curzon Press, 2002

โคริน เพ็ญเกษม, การพัฒนาทางเศรษฐกิจและการเมืองสิงคโปร์, กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2542

ใจ อึ้งภากรณ์, การเมืองเอเชียตะวันออกเฉียงใต้: ข้อถกเถียงทางการเมือง, [ม.ป.ท.], 2552.

บ้านจอมยุทธ์ (2543) .การเมืองการปกครองสิงคโปร์. ค้นเมื่อ 4 กรกฎาคม 2560 จาก http://www.baanjomyut.com/library_2/asean_community/singapore/02.html

บ้านจอมยุทธ์ (2543). ภาวะผู้นำสิงคโปร์. ค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2560 จาก http://www.baanjomyut.com/library_2/asean_community/singapore/03.html

บ้านจอมยุทธ์ (2543). ประวัติศาสตร์สิงคโปร์. ค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2560 จาก http://www.baanjomyut.com/library_2/asean_community/singapore/01.html